

601.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 9 listopada 1936 r.

**w sprawie zmiany ustawy z dnia 23 maja 1924 r.
o powszechnym obowiązku wojskowym.**

Na podstawie art. 55 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i art. 1 pkt a) ustawy z dnia 2 lipca 1936 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wy-

dawania dekretów (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 363) postanawiam co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 60, poz. 455) wprowadza się zmiany następujące:

- 1) art. 91 uchyla się;
- 2) po rozdziale XV dodaje się rozdział XV A w brzmieniu następującym:

„Rozdział XV A.

Art. 98 f.

Zastępczy powszechny obowiązek wojskowy.

Art. 98 a.

Zastępczy powszechny obowiązek wojskowy polega na obowiązku bezpłatnego wykonywania pracy dla celów obrony Państwa oraz potrzeb gminy lub gromady, mających związek z tą obroną.

Art. 98 b.

Zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu podlegają:

- a) uznani za zdolnych do służby w pospolitym ruszeniu z bronią lub bez broni (kat. C lub D), z wyjątkiem osób, które przeszły czynnie w wojsku ponad 5 miesięcy, oraz osób wymienionych w art. 57;
- b) zwolnieni częściowo od służby wojskowej w myśl art. 62 ust. 3 i 4;
- c) zaliczeni do rezerwy w myśl art. 75 — od dnia, w którym ukończyli 25 lat życia.

Art. 98 c.

Zastępczy powszechny obowiązek wojskowy powstaje z dniem 1 stycznia roku kalendarzowego, następującego po tym roku, w którym:

- a) osoby określone w art. 98 b lit. a) zostały zaliczone do pospolitego ruszenia,
- b) osoby określone w art. 98 b lit. b) zostały przeniesione do rezerwy,
- c) osoby określone w art. 98 b lit. c) ukończyły 25 lat życia — i trwa przez lat 5.

Osoby, podlegające zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, wykonują pracę przez 6 dni w roku.

Art. 98 d.

Od obowiązku wykonywania pracy będą zwalniane osoby:

- a) niezdolne z powodu choroby lub ułomności fizycznej do żadnego rodzaju prac, wykonywanych z tytułu zastępczego powszechnego obowiązku wojskowego;
- b) przebywające poza granicami Państwa;
- c) których powołanie do pracy mogłoby spowodować istotną szkodę dla interesu publicznego lub dla ważnego interesu prywatnego.

Zwolnienie od obowiązku wykonywania pracy może być udzielone tylko na czas trwania uzasadniających je okoliczności faktycznych.

Obowiązek wykonywania pracy, nie wykonany w ciągu jednego roku wskutek udzielonego zwolnienia lub wskutek niepowołania do pracy, nie przechodzi na lata następne.

Art. 98 e.

Osoby podlegające obowiązkowi pracy w razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa mogą być sprowadzone przymusowo.

Osoby podlegające obowiązkowi pracy będą powoływane do wykonywania takich robót, do jakich są fizycznie zdolne, a nadto — w miarę możliwości — jakie odpowiadają ich szczególnym kwalifikacjom.

Powołani do wykonywania pracy posługują się własnymi narzędziami, jeżeli je posiadają.

Powołani do wykonywania pracy w miejscowości leżącej poza granicami gminy miejsca zamieszkania i oddalonej od tego miejsca więcej niż o 5 km mają prawo do zakwaterowania, wyżywienia oraz bezpłatnego przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca pracy i z powrotem.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Opieki Społecznej i Skarbu, określi przypadki, w których ze względu na szczególne okoliczności służyć będzie prawo do zakwaterowania, wyżywienia i bezpłatnego przejazdu również powołanym do wykonywania pracy w granicach gminy miejsca zamieszkania.

Art. 98 g.

W sprawach długości dnia pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy stosuje się przepisy ustawodawstwa o pracy.

Powołanie do wykonywania pracy pociąga za sobą w zakresie umowy o pracę i stosunku służbowego te same skutki, jak powołanie na ćwiczenia wojskowe.

W zakresie świadczeń na wypadek utraty zdolności zarobkowej, kalectwa lub śmierci wykonywanie pracy z tytułu zastępczego powszechnego obowiązku wojskowego uważane będzie za równoznaczne z pełnieniem czynnej służby wojskowej.

Art. 98 h.

Organizację pracy, sposób i czas powoływania do niej i jej wykonywania, warunki i sposób zwalniania od jej wykonywania oraz tryb ustalania planu robót określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Opieki Społecznej i Spraw Wojskowych oraz innymi interesowanymi ministrami.”;

3) po art. 101 dodaje się art. 101 a w brzmieniu następującym:

„Art. 101 a. Kto uchyla się od obowiązku wykonywania pracy albo wykonywa ją nienależycie, podlega karze aresztu do 2 tygodni i grzywny do 500 złotych albo jednej z tych kar.”;

4) po art. 115 dodaje się art. 115 a w brzmieniu następującym:

„Art. 115 a. Grzywny, wymierzone na podstawie ustawy niniejszej, wpływają na Fundusz Obrony Narodowej.”;

5) po art. 116 dodaje się art. 116 a i 116 b w brzmieniu następującym:

„Art. 116 a. Dla osób, co do których okoliczność, uzasadniająca w myśl art. 98 b zastępczy po-

wszechny obowiązek wojskowy, powstała w czasie między 1 stycznia 1932 r. a 31 grudnia 1935 r., obowiązek ten powstaje z dniem 1 stycznia 1937 r. i trwa do końca okresu pięcioletniego, liczonego w myśl zasad art. 98 c.

Art. 116 b. Podatek wojskowy wymierzony będzie po raz ostatni za rok podatkowy 1936.

Istniejące w dniu 1 stycznia 1937 r. zaległości w podatku wojskowym i w 15% dodatku do tego podatku, pobieranym na mocy ustawy z dnia 26 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 127), łączy się na kontach poszczególnych płatników w jedną ogólną sumę. To samo stosuje się do nowopowstających należności z tytułu podatku wojskowego i dodatku do niego za lata podatkowe do 1936 r. włącznie.”;

6) art. 124 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 124. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i innymi interesowanymi ministrami, co do przepisów art. 98 a — 98 h i art. 116 b — Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Skarbu i Opieki Społecznej oraz innymi interesowanymi ministrami, a co do przepisów karnych — Ministrowi Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych.”.

Art. 2. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Skarbu i Opieki Społecznej oraz innymi interesowanymi ministrami.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów i
Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*
